

S m a a s t y k k e r .

XIV.

Et Brev fra Præsten Ludv. Ferd. Luplau.

Den i Overskriften nævnte Mand nød i sin Tid en ikke ringe Anseelse som en ualmindelig dygtig og alvorlig Præst, og han besad desuden en heldig Gave som populær Skribent, hvorfor den vidtskuende Peder Hjort fik ham til at forfatte det Afsnit i »Den danske Børneven«, som har til Overskrift »Den christelige Kirke«. Luplau døde 1837 i en Alder af kun 37 Aar som Sognepræst i Dalby og Tureby, hvortil han i Slutningen af Aaret 1831 var forflyttet fra Vesterulslev paa Laaland. Efterfølgende Brev til Præsten Johan Frederik Saabye i Errindlev og Oistrup (f. 1775 † 1832) er af dennes Dattersøn, Cand. mag. Fr. Jessen, meddelt os og fortjener formentlig Opmærksomhed, da det giver Vink om, hvad det var, der i sin Tid bragte de dybere Naturer til at vende Ryg til Rationalismen, der i deres Opvæxt havde været næsten eneraadende i Skolen saa vel som i Kirken.

Vesterulslev Præstegaard d. 1. Novbr. 1831.

Modtag De først, kjæreste Hr. Saabye! for dem selv, Deres kjære Moder og venlige Døttre de bedste Hilsener fra min Kone og mig, tilligemed vor forbindtligste Taksigelse for den særdeles behagelige Aften, vi i Søndags tilbragte

hos Dem. Jeg behøver ikke at forsikkre Dem, at jeg, hvis jeg kommer bort herfra, vil regne min ærværdige Nabo i Errindlev med iblandt de lollandske Præster, som jeg ret inderligt ønskede at kunne flytte med mig.

Igaar havde jeg saa travlt med min Skoleexamen, at jeg virkelig ikke fik Tid til at udsøge de Bøger, som jeg efter Løfte kunde sende Dem. Hermed følger nu idag nogen aandelig Føde — gid den maa yde Dem nogle Timers ikke ubehagelig Nydelse; men især, gid jeg, naar De nu har læst alt dette, som De godt kan beholde til Maanedens Ende, maatte finde Leilighed til at tale med Dem derom! — Vi leve i en saare oprørt og bevæget Tidsalder: det er maa-skee vanskeligere nu end nogentid før, at forblive aandelig ædru, at holde fast ved Sandheden og vogte sig for at skeie ud enten til den ene eller den anden Side. Jeg har i Skolen og ved Universitetet — tilligemed hundrede af mine æquales — lært en saa horribel Christendom, at jeg siden reent har maattet kaste alt det af mig, som jeg har lært i min Ungdom, og møisomt arbeide mig frem til et christeligere System: deraf er opstaaet i min Sjæl en Gysen for den nyere Tids letfærdige Omgang med Guds hellige Ord, og en vis Tendents til at give den Anskuelses-naade af Christendommen et afgjort Fortrin, som er Rationalismen diametraliter modsat. Men jeg er ikke saa blind, at jeg ikke skulde føle, at ogsaa dette kan føre paa farlige Afveje, at saa let incidit in Scyllam, qvi vult evitare Charybdim — og netop derfor vilde jeg saa gjerne omgaaes med Mænd, som Dem, kjære Hr. Saabye! der ærligt elske Sandheden, kunne taale at høre Indvendinger, og med Fornuft og Indsigt besvare dem.

Jeg har ellers en lille Kylling at plukke med Deres gode Nabo Møller ¹⁾. Jeg holder ikke af i Lægfolks Nær-værelse at reducere en Embedsbroder in absurdum; men han sagde ved Deres Bord, da der var Tale om Vrede over personlige Fornærmelser, at det var en daarlig Mand, som ikke kunde blive vred. Dette er et af de mangfol-

¹⁾ Hans Marcus Møller, Præst i Taagerup og Thorslunde († 1844).

dige Ordsprog, som ere udsprungne af en kortsynet og skjæv Philosophie, men som blive til bare Dunst og Taage, naar de komme i Christendommens Prøveovn.

Thi ikke at tale om, at en Mands Vrede ikke gjør hvad der er ret for Gud: saa maa jo efter hiint Ordsprog han have været en daarlig Mand, som ikke skjendte igjen, der han blev overskjendt, ikke truede, der han leed, men overgav det til ham, som dømmer retfærdeligen. 1 Pet. 2, 23. Det er i det Hele mærkværdigt, at Jesus vel giver os mange Exempler paa en hellig Harme over Laster og Ugudeligheder, men ikke et eneste Exempel paa Vrede over personlige imod ham selv stilede Fornærmelser — ligesaa lidt hans Apostle efter den Helligaands Udgydelse over dem. Men her have vi jo vort Ideal; der synes ogsaa at være noget uædelt i Vrede og Opbragthed over personlige Fornærmelser: jeg har saavel som andre Folk befundet mig i saadanne casibus, i hvilke jeg har følt mig bitterligen krænk og fornærmet, og er bleven vred, og har givet Ondt af mig; men aldrig har min Samvittighed efter en saadan Affect kunnet give mig noget hæderligt Skudsmaal, og jeg har ikke kunnet sige til mig selv: det var ret, hvad Du gjorde. — Vor naturlige Følelse raisonnerer jo rigtignok ganske anderledes; men Kjødet begjærer imod Aanden, og ved Kjødet forstaaer vistnok Skriften netop vor medfødte syndige Natur med alle dens daarlige Indbildninger og dumme Slutninger; men ved Aanden Guds Aand, og det af samme underviste og i dens Maneer dømmende indvortes Menneske. —

Dog jeg vil ikke skrive Afhandlinger, men kun med et Par venskabelige Linier ledsage en lille Bogpakke; altsaa hermed Gud befalet. — Gid den Almægtige maa holde sin beskyrmende Haand over Dem og Deres Kjære, og gid ingen Afstand enten i Legemet eller i Aanden ganske maa udslette af Deres Erindring den, der med oprigtig Høiagtelse og broderlig Hengivenhed kalder sig

Deres ærbødigste

Luplau.

Velærværdige

Hr. Pastor Saabye i Errindlev.